

2026

Järelevalve aastaraamat 2025–2026

AUDIITORTEGEVUSE JÄRELEVALVE NÕUKOGU
2025 – 2026

Sisukord

1. Järelevalvenõukogu esimehe pöördumine	2
2. Järelevalvenõukogu koosseis ja pädevus	3
3. AJN-i peamiste seadusjärgsete ülesannete kokkuvõte	4
TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE VALDKONDADE LÕIKES	4

Hea aastaraamatu lugeja!

Ettevõtjad, investorid, pangad, riik ja paljud teised teevad otsuseid teadmises, et finantsaruannetes esitatud informatsiooni saab usaldada. Vandeaudiitori töö loob seda usaldust. Vandeaudiitori kutsetegevus annab finantsinfole sõltumatu kinnituse. Audiitortegevuse järelevalve aitab omakorda tagada, et see kinnitus oleks metoodiliselt järjepidev.

Audiitortegevuse järelevalve nõukogu (AJN) lähtub oma tegevuses avalikust huvist. Meie jaoks tähendab avalik huvi seda, et sõltumatu ja kompetentse vandeaudiitori kutsetegevus oleks ühetaoliselt kõrge kvaliteediga. AJN-i sõltumatus tähendab meie jaoks eelkõige seda, et otsuseid tehakse professionaalselt, erapooletult ja tõenditele tuginedes. Sama oluline on, et järelevalve oleks arusaadav, järjepidev, õiglane ja piisavalt rahastatud.

2026. aastal oleme seadnud eesmärgiks muuta järelevalve senisest süsteemsemaks, tõhusamaks ja mõjusamaks. Tahame paremini kasutada olemasolevat teavet riskide hindamiseks, keskendudes kontrollides kõige olulisematele küsimustele ning muuta menetlused selgemaks ja paremini jälgitavaks.

Üks meie olulisemaid sihte on liikuda rohkem etteulatuva kvaliteedijuhtimise suunas. Usume, et järelevalve väärtus ei seisne ainult selles, et töövõtus võimalikud puudused üles leida. Järelevalve peaks aitama puudusi ennetada. Selleks peavad kvaliteedikontrolli peamised rõhuasetused olema kutsele võimalikult hästi teada. Töövõtu aktsepteerimine, kohaste protseduuride rakendamine, professionaalne skeptitsism, piisava ja asjakohase tõendusmaterjali kogumine ning arhiveerimine on teemad, mille tähtsus ei tohiks selguda alles kvaliteedikontrolli käigus.

Samavõrd oluline on hinnata leitud puudusi nende tegeliku tähenduse järgi. Järelevalve eesmärk ei ole leida võimalikult palju eksimusi. Minetuste kaal ja tähendus võivad olla erinevad. Tuleb eristada, kas puudusel on iseseisev tähendus või muutub see oluliseks koos teiste asjaoludega ning kas sellel võib olla mõju vandeaudiitori tehtud järeldusele ja audiitori aruandele, ulatudes nii avaliku huvini.

Kvaliteedikontrollist saadud teadmine peab jõudma tagasi kutsesse. Korduvad tähelepanekud ja tüüpilised probleemid annavad väärtuslikku sisendit koolitusteks ja kutsetegevuse arendamiseks. Nii ei ole kvaliteedikontroll ainult ühe audiitorettevõtja kontrollimine, vaid võimalus parandada kutseala nähtavust ja tugevdada rolli ühiskonnas. Seda eesmärki saame täita heas koostöös Audiitorkoguga. Kutse ja järelevalve täidavad erinevaid rolle, kuid meil on ühine eesmärk: tugev ja usaldusväärne kutse.

Kasvavad ka ootused järelevalvele – ülesandeid on juurde tulemas ning see tähendab, et peame tähelepanu pöörama oma tegevuse säästlikkusele, tõhususele ja mõjule. Kvaliteet peab iseloomustama ka meie tööd. See puudutab nii huvide konflikti vältimist, sisemist kvaliteedijuhtimist, töötajate ja nõukogu liikmete teadmiste arendamist kui ka otsuste järjepidevust. Rahvusvaheline koostöö CEAOB-i, IFIAR-i ja PCAOB-ga (Public Company Accounting Oversight Board) aitab meil õppida teiste riikide kogemusest ja rakendada järelevalves rahvusvahelist parimat praktikast.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning tehisintellekt muudavad nii ettevõtete, vandeaudiitorite kui ka järelevalve tööd. Uued töövahendid annavad palju võimalusi, kuid professionaalset otsustamist, vastutust ja kriitilist mõtlemist need ei asenda. Järelevalve peab suutma nende muutustega kaasas käia.

Täna kõiki järelevalvenõukogu liikmeid ja töötajaid nende töö ja pühendumuse eest. Samuti tänan vandeaudiitoreid, Audiitorkogu ning teisi koostööpartnereid, kes panustavad Eesti audiitortegevuse arengusse.

Finantsaruandluses avaldatud info usaldusväärsus tekib meie metoodiliselt järjepidevast, professionaalsest ja kvaliteetsest praktikast.

Kurmet Ojamaa
Audiitortegevuse järelevalve nõukogu esimees

1. Järelevalvenõukogu koosseis ja pädevus

Oma tegevuses järelevalvemenetluste läbiviimisel juhindub Audiitortevuse järelevalve nõukogu (edaspidi AJN) haldusmenetluse seadusest, audiitortevuse seadusest (edaspidi AudS) ja vastavatest Audiitorkogu sisestest menetluskordadest. AJN-i tegevust reguleerib Audiitortevuse järelevalve nõukogu töökord.

AJN viib järelevalvemenetlusi läbi Audiitorkogu liikmete – s.o vandeaudiitorite ja audiitorettevõtjate – suhtes ning seaduses sätestatud juhtudel ka teiste järelevalvesubjektide, sh kolmanda riigi registreeritud vandeaudiitorite suhtes. 30.06.2026 seisuga oli audiitortevuse registri andmetel 333 vandeaudiitorit ja 112 audiitorettevõtjat. Samuti sätestab seadus järelevalve teostamise võimaluse Audiitorkogu, Audiitorkogu presidendi, juhatuse, revisjonikomisjoni ja üldkoosoleku suhtes AudS-is sätestatud järelevalve eesmärkide ja ülesannete täitmiseks.

AJN-i poolt läbiviidavad järelevalvemenetlused on konfidentsiaalsed. Samas saab AJN-i tegevusest ülevaate iga-aastasest järelevalve aastaraamatust. Kuivõrd AJN-il on avalikes huvides nii õigus kui kohustus avalikustada järelevalvetulemusi osas, mis on vajalik avalikkuse, investorite ja järelevalve subjektide klientide kaitseks või audiitortevuse õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks, avaldab AJN jooksvalt informatsiooni oma tegevuse ning järelevalvetulemuste kohta koduleheküljel www.ajn.ee ning vajadusel informeerib teisi institutsioone ja avalikkust lisaks teiste kanalite kaudu.

Vandeaudiitori kutse andmine ja äravõtmine, samuti audiitorteenuse osutamiseks tegevusloa andmine, kehtetuks tunnistamine ja kehtivuse peatamine on kajastatud Rahandusministeeriumi hallatavas audiitortevuse registris www.audiitortevus.ee.

Järelevalvenõukogu koosseis muutus aruandeperioodil. 06.01.2026 kutsuti nõukogu liikme kohalt tagasi Ivar Kiigemägi ja uueks liikmeks nimetati Eneken Napa. Alates 01.03.2026 kutsuti nõukogu liikme kohalt tagasi Siim Tammer ning uueks liikmeks nimetati Helene Trušina. Urmas Kaarlep jätkas AJN-i esimehena kuni 01.04.2026 ning 01.04.2026 alustas AJN-i esimehena Kurmet Ojamaa. 30.06.2026 seisuga tegutses järelevalvenõukogu koosseisus:

1. Kurmet Ojamaa (esimees)
2. Helene Trušina
3. Ene Rammo
4. Heddi Lutterus
5. Gerli Eisberg
6. Ellen Kass
7. Eneken Napa

AJN-i tegevusega oli aruandeperioodil vahetult seotud AJN-i administratiivtöö spetsialist Grete Hallikvee. Tema ülesandeks on audiitortevuse järelevalvega seotud tehnilist laadi ülesannete täitmine.

Järelevalvemenetlusi on aruandeaastal sisuliselt läbi viinud peamiselt AJN-i kvaliteedikontrolli spetsialistid Tuuli Kattago, Krista Rosenberg, Katre Randlaht ja Katri Lidenburg, olles ühtlasi menetlustes töörühma juhid. Lisaks on AJN vajadusel kaasanud järelevalvemenetlustesse pikaajalise audiitortevuse alase kogemusega asjatundjaid.

Eksamikomisjoni tegevust ja selle asjaajamist korraldab eksamikomisjoni esimees Marika Taal (Rahandusministeeriumi nõunik). Eksamikomisjoni liikmed olid 2025/2026 majandusaastal: Ivi Kärt (vandeaudiitor, audiitorbüroo Rostok & Kärt), Laile Kaasik (vandeaudiitor, LK Konsultatsioonid OÜ), Maire Otsus-Carpenter (vandeaudiitor), Mare Kingo (jurist, Audiitorkogu kantsler), Krista Nelson (siseaudiitor), Egle Vainula (vandeaudiitor), Kristiina Soosalu (vandeaudiitor) ja Karel Villak (vandeaudiitor).

2. AJN-i peamiste seadusjärgsete ülesannete kokkuvõte

TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE VALDKONDADE LÕIKES

AJN-i töövormiks on koosolek. Üldjuhul toimuvad koosolekud kaks korda kuus. Koosolekuid võib läbi viia ka sidevahendi abil ning otsuseid võib vastu võtta kaughääletuse teel.

Aruandeperioodil toimus 23 AJN-i koosolekut, neist 7 kaughääletuse teel. Koosolekutel võeti vastu kokku 102 otsust ja edastati 71 ametlikku kirja; lisaks tehti muid otsustusi järelevalve eesmärkide täitmiseks.

AJN on seisukohal, et oluliste ja korduvate rikkumiste korral peab järelevalve sekkumine olema piisav ja mõjus ning vastama rikkumise raskusele ja mõjule. Mittekvaliteetse audiitorteenuse osutamise pinnalt väljastatud vandeaudiitori aruannet ei saa lugeda usaldusväärseks ning sellistele aruannetele toetumine võib aruande kasutajatele tekitada olulise kahju.

Aruandeperioodil oli AJN seotud kolme kohtuasjaga, mida käsitletakse lähemalt peatükis „Kohtuvaidlused“.

AJN-i strateegia ja tööplaan

Visioon

Eestis saavad ettevõtjad, investorid ja teised turuosalised teha otsuseid usaldusväärse aruandluse põhjal. Sõltumatu audiitortegevus toetab ausat konkurentsi, läbipaistvat ettevõtluskeskkonda, investeringuid ja ettevõtluse arengut ning aitab seeläbi kaasa majandusaktiivsusele ja -kasvule.

Missioon

Seisame avalikes huvides audiitortegevuse sõltumatuse, asjatundlikkuse ja kvaliteedi eest. Ühetaolise, riskipõhise ja asjatundliku järelevalvega toetame audiitortegevuse arengut, tugevdame usaldust aruandluse vastu ning aitame kujundada läbipaistvat ettevõtluskeskkonda.

Tööplaan

AJN keskendub järelevalve kvaliteedi, tõhususe ja mõjususe suurendamisele. Olulisel kohal on riskipõhise kvaliteedikontrolli arendamine, et suunata järelevalve ressursid eeskätt suurema riskiga tegevustele ja tövõttudele. Jätkame menetluste kvaliteedi tugevdamist, pöörates tähelepanu otsuste õiguslikule põhjendatusele, ühetaolisusele ja proportsionaalsusele. Arendame kvaliteedikontrolli tulemuste analüüsi ning koostööd Audiitorkoguga, et toetada kutsetegevuses korduvate puuduste ennetamist. Loomes eeldused avaliku huvi üksuste auditikomiteede tulemuslikkuse hindamiseks ning valmistume võimalike uute järelevalveülesannete täitmiseks. Suuremat tähelepanu pöörame tehnoloogiliste lahenduste ja andmeanalüüsi kasutamisele järelevalves ning AJN-i sisemise kvaliteedijuhtimise ja töötajate professionaalsete oskuste arendamisele. Rahvusvahelises koostöös keskendume CEAOB-i, IFIAR-i ja PCAOB kaudu parima praktika tundmaõppimisele ja rakendamisele. Kõigi tegevuste läbiv eesmärk on tagada avalikes huvides sõltumatu, professionaalne, ettenähtav ja ühetaoline järelevalve.

Kutseksamite korraldamine

AJN teeb vandeaudiitori kutse andmise otsuse isiku suhtes, kes on sooritanud arvestusala eksperdi kutseeksami raamatupidamise ja vandeaudiitori eriosa. Kutse andmise otsuse saanud isik annab audiitortegevuse registri kaudu vande. Vande vastuvõtmise järel jõustub kutse andmise otsus, isikule antakse vandeaudiitori kutse ning ta saab alustada vandeaudiitori kutsetegevusega audiitorettevõtja kaudu.

Avaliku sektori vandeaudiitor on vandeaudiitor, kes on lisaks vandeaudiitori kutse saamiseks nõutavatele eksamitele sooritanud kutseeksami avaliku õiguse eriosa, mille tulemusel annab AJN vandeaudiitorile avaliku sektori vandeaudiitori kutsetaseme. Avaliku sektori vandeaudiitori kutsetase võimaldab vandeaudiitoril allkirjastada avaliku sektori üksusele koostatud vandeaudiitori aruandeid. Avaliku sektori üksusteks on Eesti Vabariik avalik-õigusliku juriidilise isikuna, riigi raamatupidamiskohustuslane, riigi tulundusasutus, kohaliku omavalitsuse üksus, avalik-õiguslik juriidiline isik ning riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku enamusosalusega või valitseva mõju all olev äriühing, sihtasutus, mittetulundusühing või konsolideerimisgrupp, mille konsolideeriv üksus on eelnimetatud avaliku sektori üksus.

AJN kinnitas 12.11.2025 otsusega 2026. kalendriaasta kutseksamite toimumise ajad ja koha.

AJN-i pädevuses on kutse taotleja või korduseksamile suunatu kutseksamile lubamise otsustamine. Eksamile lubatakse taotlejad, kes on täitnud audiitortegevuse seaduses sätestatud erialase praktika ja haridusnõude ning tasunud enne kutseeksami tegemiseks avalduse esitamist kutseeksamitasu.

Lisaks hinnatakse taotleja head mainet ning usaldusväärust. Aruandeperioodil esitati 40 vandeaudiitori kutseeksami taotlust, millest 7 olid avaliku sektori vandeaudiitori kutsetaseme taotlused.

2025/2026 aruandeperioodil tehti kokku 162 eksamisooritust. Neist 101 juhul oli tulemus „sooritatud“ ja 61 juhul „mittesooritatud“.

Vandeaudiitori kutseksamite jagude ja alamosade tulemused 2025/2026

	AÕ	VÕ	EFS	IFRS	IH	R&J	VKS-ISA	VKS-üldosa	RHÕ
Min punktid*	28	26	38	26	x	6	43	47	46
Max punktid	56	39	89	68	x	47	102	96	60
Keskmine**	41	33	67	49	x	31	80	75	51
Sooritusi kokku	30	22	18	16	9	19	21	17	10
sh läbitud	20	20	11	4	3	9	15	9	10
mitte läbitud	10	2	7	12	6	10	6	8	0
sh korduv mittesooritus***	0	0	0	4	0	1	1	1	0
Eksami edukalt sooritanute %	67%	91%	61%	25%	33%	47%	71%	53%	100%

* Välja on jäetud tulemused, kus eksamil saadi 0 punkti eksamile mitteilumise tõttu.

** Keskmise arvutamisel ei ole arvesse võetud tulemusi, kus eksamil saadi 0 punkti eksamile mitteilumise tõttu.

*** Isikute arv, kes said sama eksamijao või -alamosa sooritamisel kaks või enam korda mittesooritatud tulemuse.

Jagude ja alamosade lühendid:

Eesti finantsaruandluse standard (EFS)

Rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS)

Rahandus ja juhtimine (R&J)

Arvestusala õigus (AÕ)

Vandeauditiitori kutsetegevuse standardite alamosa – üldosa (VKS-üldosa)

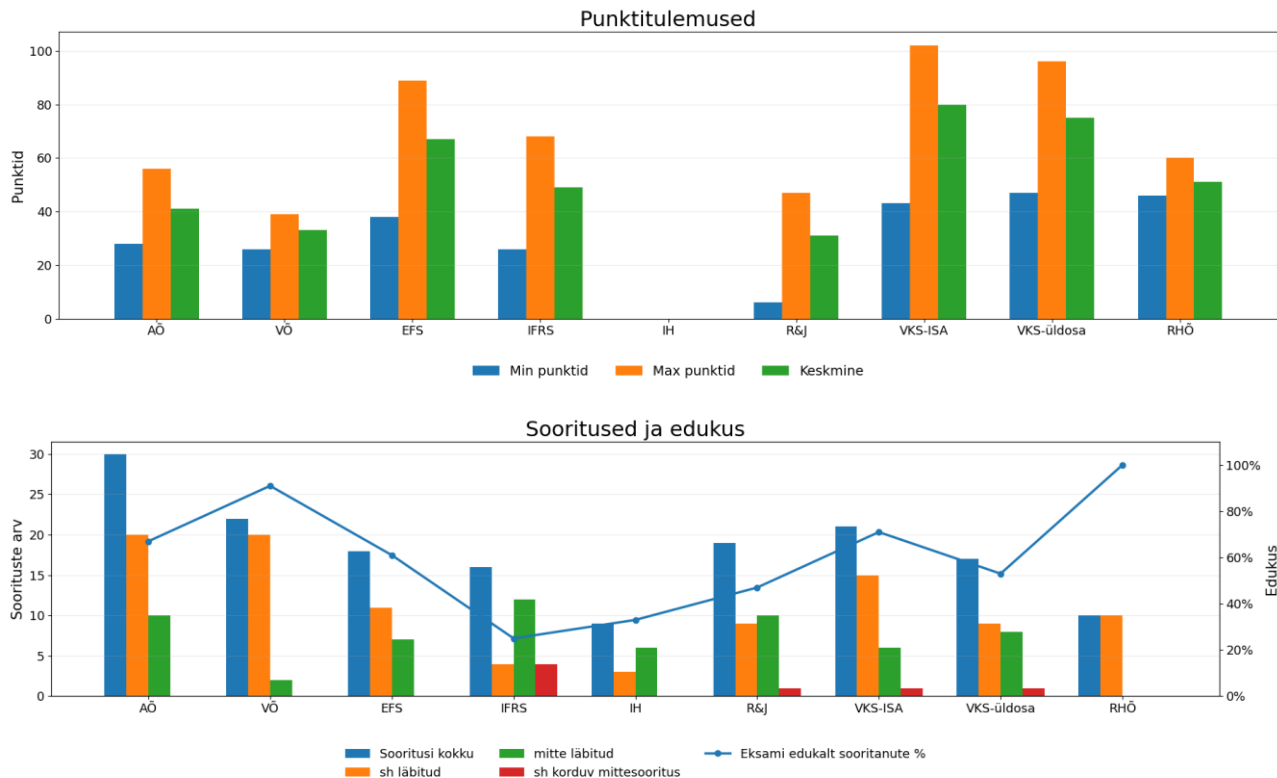
Vandeauditiitori kutsetegevuse standardite alamosa – rahvusvahelised auditeerimisstandardid (VKS-ISA)

Vandeauditiitori õigus (VÕ)

Isikuomaduste hindamise essee (IH)

Riigi- ja haldusõiguse alamosa (RHÕ)

Kutseeksami jagude ja alamosade tulemuste statistika

AÕ ja VÕ edukate soorituste osakaal langes võrreldes eelmise perioodiga (AÕ 79%-lt 67%-le ja VÕ 100%-lt 91%-le), samas jäid keskmised tulemused samasse suurusjärku. Kui 2024/2025 perioodil ei tehtud ühtegi RHÕ eksamit, siis 2025/2026 sooritas RHÕ eksami 10 vandeauditiitorit, kes kõik läbisid eksami; keskmine tulemus oli 51 punkti 60-st ehk 85%. EFS-i mooduli soorituste arv jäi eelmise perioodiga samale tasemele (18). Keskmine tulemus tõusis 61 punktilt 67-le, kuid edukate soorituste osakaal langes 67%-lt 61%-le. IFRS-i moodul oli jätkuvalt eksaminandidele kõige keerulisem: keskmine tulemus langes 59 punktilt 49-le ja edukate soorituste osakaal 41%-lt 25%-le. Neljal eksaminandil oli IFRS-i moodulis aruandeperioodil vähemalt kaks mittesooritust. Esseesid kirjutati ligi kolm korda vähem kui eelmisel perioodil (31 asemel 9) ning edukate soorituste osakaal oli 33%, võrreldes 65%-ga 2024/2025 perioodil. R&J mooduli tulemused olid eelmise perioodiga samaväärsed ning see jäi IFRS-i ja essee kõrval üheks raskemaks eksamimooduliks. VKS-i moodulite keskmised tulemused jäid üldjoontes eelmise perioodiga samasse suurusjärku. VKS-ISA edukate soorituste osakaal tõusis 60%-lt 71%-le, VKS-üldosa puhul aga langes 61%-lt 53%-le.

Kutse andmine ja äravõtmine

AJN-i pädevuses on vandeauditiitori kutse andmine, avaliku sektori vandeauditiitori kutsetaseme andmine, vandeauditiitori kutse äravõtmine ning vandeauditiitori vande vastuvõtmine.

Aruandeperioodil andis AJN vandeauditiitori kutse 5 isikule. Avaliku sektori vandeauditiitori kutsetase anti 8 isikule.

Taotluse esitamisest vandeaudiitori kutse saamiseni kulus koos eksamitele kulunud ajaga aruandeperioodil keskmiselt 28 kuud. Lühim aeg taotluse esitamisest kutse saamiseni oli 10 kuud ja pikim 42 kuud.

Vandeaudiitori kutse omandamiseks kulunud aja statistika viimase kaheksa tegevusperioodi kohta.

Märkus. Ajakulu kuudes on arvutatud 30-päevase kuu alusel ja ümardatud täiskuudeks.

Tegevusperiood	Kutseid antud (tk)	Keskmine ajakulu taotluse esitamisest kutse saamiseni	Lühim aeg taotluse esitamisest kutse saamiseni (kuudes)	Pikim aeg taotluse esitamisest kutse saamiseni (kuudes)
		Kuudes		
2025/2026	5	28	10	42
2024/2025	13	29	8	74
2023/2024	9	25	11	68
2022/2023	11	20	4	40
2021/2022	14	24	6	46
2020/2021	14	23	8	53
2019/2020	10	27	11	75
2018/2019	11	20	11	62

Vandeaudiitori avalduse alusel võttis AJN aruandeperioodil ära 9 isiku vandeaudiitori kutse.

Tegevusloa andmine ja kehtetuks tunnistamine

AJN-i pädevuses on audiitorühingule tegevusloa andmine, selle andmisest keeldumine ja kehtetuks tunnistamine ning tegevusloa kehtivuse peatamine ja taastamine.

AJN andis aruandeperioodil audiitorteenuse osutamiseks tegevusloa 7 ettevõtjale.

Aruandeperioodil tunnistas AJN audiitorettevõtja avalduse alusel kehtetuks 4 tegevusluba ning peatas ühe audiitorettevõtja tegevusloa kehtivuse audiitorettevõtja avalduse alusel.

Rikkumiste tõttu tunnistati kehtetuks 1 audiitorettevõtja tegevusluba. Lisaks lõppes 30.06.2026 ühe füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsenud audiitorettevõtja tegevusloa kehtivus vandeaudiitori kutse äravõtmise tõttu.

Audiitorkogu regulatsioonide kinnitamine

AJN-i pädevuses on Audiitorkogu regulatsioonide ning kutsetegevuse standardite kinnitamine.

Aruandeperioodil uusi Audiitorkogu regulatsioone ega kutsetegevuse standardeid ei kinnitatud.

27.05.2026 avalikustas AJN otsuse kestlikkusvandeaudiitorite täiendusõppe lisakohustuse rakendamise kohta üleminekuperioodil. Otsusega määrati, millises ulatuses ei käsitata 40-tunnise kestlikkusvaldkonna lisakohustuse täitmata jätmist üleminekuperioodil AudS § 42 lõike 3 rikkumisena nende kestlikkusvandeaudiitorite puhul, kes ei tööta kestlikkusauditeid tegevas audiitorettevõtjas.

Kutsetegevuse standardid ja AJN-i kinnitatud õigusaktid on kättesaadavad AJN-i ja Audiitorkogu veebilehtedel.

Rahvusvaheline koostöö

AJN jätkas aruandeperioodil osalemist Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee (CEAOB) töös.

Kaks kvaliteedikontrolli spetsialisti osalesid CEAOB inspekteerimise töörühma (ISG) 18. kohtumisel 5.–7. novembril 2025 Madridis, kus osalesid 27 riigi esindajad. Koos rahvusvaheliste auditeerimisstandardite töörühmaga arutati IAASB ja IESBA esindajatega standardite arendamist, sealhulgas jätkusuutlikkuse aruandluse kindlustandmist, ning audiitorettevõtete kultuuri, juhtimist ja erakapitali investeringuid. EY esindajatega käsitleti auditi kvaliteedi parandamise algatusi, ISQM 1 rakendamist ning sisemise kvaliteediseire ja CEAOB inspekteerimiste tulemusi. Esitleti võrgustike ressursside ja teenustega seotud kontrollimeetmete temaatilise ülevaate tulemusi. Lisaks arutati IT-ga seotud järelevalvetähelepanekuid, eetikaküsimusi,ksamipettusi ja kvaliteedijuhtimissüsteemide toimimist.

CEAOB ISG 19. kohtumisel 17.–18. juunil 2026 Varssavis osales samuti kaks kvaliteedikontrolli spetsialisti. Koos KPMG esindajatega arutati võrgustiku üleilmset auditistrateegiat ning sisemise kvaliteediseire ja inspekteerimiste tulemusi. Forvis Mazarsi esindajatega käsitleti võrgustiku juhtimist, auditi- ja kindlustandvate teenuste strateegiat ning tehnoloogia arendamist. Vahetati kogemusi auditikultuuri, tegevuse jätkuvuse hindamise, erakapitali investeringute ja audiitorettevõtete alternatiivsete omandistruktuuride ning ühtse inspekteerimismetoodika rakendamise kohta. Samuti tutvustati CEAOB inspekteerimisaruande ettevalmistusi ja auditi kvaliteedinäitajate töörühma töö edenemist.

Eesti liitus Balti riikide ja Poola auditijärelevalveasutuste koostöögrupiga Amber Group. 4.–5. detsembril 2025 Vilniuses toimunud kohtumisel jagati kogemusi auditi kvaliteedinäitajate kasutamisest, kontrollitavate audiitorettevõtete ja audititoimikute valiku põhimõtetest ning inspekteerimise praktikast ja probleemidest. Lisaks käsitleti jätkusuutlikkuse aruandluse kindlustandmise kvaliteedi järelevalve esimesi kogemusi.

09.06.2026 liitus AJN sõltumatuid auditi järelevalveasutusi ühendava rahvusvahelise foorumiga IFIAR. Liikmesus võimaldab AJN-il vahetada teiste riikide järelevalveasutustega teadmisi ja praktilisi kogemusi ning osaleda rahvusvahelises koostöös, mis toetab audiitortevõetuse järelevalve arendamist ja auditi kvaliteedi parandamist.

Järelevalve korraldamine

Kvaliteedikontroll

Kvaliteedikontrolli eesmärk on kontrollida kvaliteedikontrollile allutatud isiku kontrolliperioodil osutatud audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Kvaliteedikontrolli korraldab AJN.

AJN kinnitas 06.08.2025 otsusega korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute nimekirja kontrolliperioodi 01.07.2019–30.06.2025 kohta, määrates kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodiks ajavahemiku 01.09.2025–31.08.2026. Valimisse kuulus 35 audiitorettevõtjat.

Korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuulusid audiitorettevõtjad järgmiste kriteeriumide alusel:

1. Audiitorettevõtjad AudS § 137 lõikes 5 nimetatud isikute seast, keda ei ole nimisageduse perioodi esimesel kahel aastal kontrollitud (kui audiitorettevõtjal on avaliku huvi üksusega sõlmitud kliendileping, on sel puhul kvaliteedikontrolli sagedus vähemalt 1 kord 3 aasta jooksul, alus: AudS § 137 lg 5) – 5 audiitorettevõtjat;
2. Audiitorettevõtjad AudS § 137 lõikes 4 nimetatud isikute seast, keda ei ole esimese tegevusaasta jooksul kontrollitud (tegevusloa andmise järel teostatakse korraline kvaliteedikontroll kahe aasta jooksul tegevusloa andmisest arvates, alus: AudS § 137 lg 4) – 3 audiitorettevõtjat;
3. Audiitorettevõtjad AudS § 137 lõikes 3 nimetatud isikute seast, keda ei ole viiel eelneval aastal kontrollitud (alus: AudS § 137 lg 3) – 13 audiitorettevõtjat;

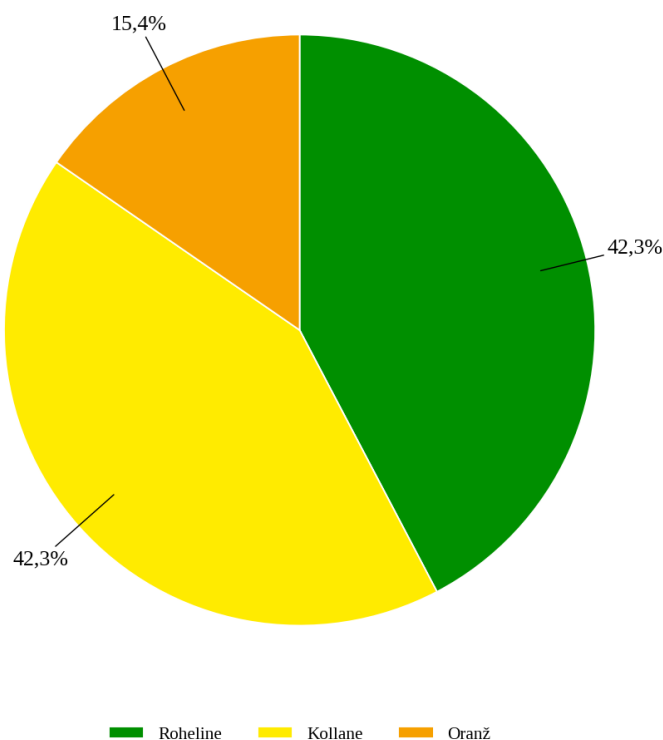
4. Audiitorettevõtjad, kelle kvaliteedikontrolli sagedust oli varasema oranži või punase tulemuse tõttu suurendatud – 13 audiitorettevõtjat;
5. Audiitorettevõtjad juhusliku valiku alusel kõikide audiitorettevõtjate hulgast, kellele kvaliteedikontroll eeloleval perioodil ei ole kohustuslik – 1 audiitorettevõtja.

30.06.2026 seisuga oli 2025/2026 korralise kvaliteedikontrolli valimi kohta avalikustatud 26 tulemust: 11 „rohelist“, 11 „kollast“ ja 4 „oranži“.

Esialgsest 35 audiitorettevõtjaga valimist arvati üks ettevõtja välja tegevuse lõpetamise tõttu. Ühe valimisse kuulunud audiitorettevõtja tegevusloa kehtivus lõppes vandeaudiitori kutse äravõtmise tõttu täiendava kutseeksami mittesooritamise järel. Ühe audiitorettevõtja korralise kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi pikendati.

Eelmisest 2024/2025 kvaliteedikontrolli perioodist oli aruandeperioodi alguses pooleli 5 kvaliteedikontrolli. Kõik viis viidi 2025/2026 aruandeperioodil lõpule. Neist kaks lõppesid „kollase“ ja kaks „oranži“ tulemusega. Ühel juhul loeti kvaliteedikontroll mitteläbituks ning audiitorettevõtja tegevusluba tunnistati rikkumiste tõttu kehtetuks.

Korralise kvaliteedikontrolli tulemused seisuga 30.06.2026

2025/2026 aruandeperioodil avalikustatud korralise kvaliteedikontrolli tulemustest moodustasid „rohelised“ ja „kollased“ tulemused kumbki 42,3% ning „oranžid“ tulemused 15,4%.

Korralise kvaliteedikontrolli avalikustatud tulemused 2021–2026

KVK kontrolliperiood	KVK läbiviimise periood	Roheline	Kollane	Oranž	Punane
01.07.2015-30.06.2021	2021/2022	10	8	11	4
01.07.2016-30.06.2022	2022/2023	5	6	15	6
01.07.2017-30.06.2023	2023/2024	3	9	14	2

KVK kontrolliperiood	KVK läbiviimise periood	Roheline	Kollane	Oranž	Punane
01.07.2018-30.06.2024	2024/2025	10	4	10	1
01.07.2019-30.06.2025	2025/2026	11	11	4	0

30.06.2026 seisuga oli 35-st korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuulunud audiitorettevõtjast avalikustatud 26 kontrolli tulemust. Neist 11 olid „roheline“, 11 „kollane“ ja 4 „oranž“. „Punaseid“ tulemusi selleks kuupäevaks avalikustatud ei olnud.

Võrreldes eelmise aruandeperioodiga oli avalikustatud tulemustes suurem „rohelist“ ja „kollast“ hinnangute osakaal. Sellest ei saa siiski teha ühest järeldust audiitorteenuse kvaliteedi üldise paranemise kohta, sest kontrollitavate audiitorettevõtjate valim ja selle koosseis on aastati erinevad. Samuti ei olnud aruandeperioodi lõpu seisuga kõigi 2025/2026 valimisse kuulunud audiitorettevõtjate kontrollitulemused veel avalikustatud.

Aruandeperioodi järgsed sündmused

Pärast aruandeperioodi lõppu, 23.09.2026, tegi AJN veel kaks 2025/2026 korralise kvaliteedikontrolli otsust, mille tulemuseks oli „punane“ kvaliteedihinnang. Neid tulemusi ei ole käesoleva aastaraamatu 30.06.2026 seisuga koostatud tabelites ja joonistel arvestatud.

Hinnangute tähendus: „roheline“ – audiitorteenuse kvaliteet vastab nõuetele; „kollane“ – audiitorteenuse kvaliteedis esinesid vähemolulised rikkumised, täiustamine nõutav; „oranž“ – audiitorteenuse kvaliteedis esines oluline rikkumine, täiustamine nõutav; „punane“ – audiitorteenuse kvaliteet ei vasta nõuetele, oluline täiustamine nõutav.

Olulisemad kvaliteedikontrolli tähelepanekud

2025/2026. aasta kvaliteedikontrollis tuvastati mitmeid puudusi, mis mõjutasid audiitorteenuse kvaliteeti ja tõid kaasa „oranži“ kontrollitulemuse. Olulisemad tähelepanekud saab koondada järgmistesse valdkondadesse:

- 1. Tegevuse jätkuvuse hindamine.** Vandeaudiitor ei hinnanud piisavalt ettevõtte tegevuse jätkuvusega seotud riske ega kogunud asjakohast tõendusmaterjali. Samuti ei hinnatud alati tuvastatud asjaolude mõju vandeaudiitori aruandele.
- 2. Oluliste väärkajastamiste tuvastamine ja käsitlemine.** Vandeaudiitor ei tuvastanud finantsaruannetes esinevaid olulisi väärkajastamisi või ei hinnanud nende mõju vandeaudiitori aruandele. Mõnel juhul jäi vandeaudiitori aruanne nõuetekohaselt modifitseerimata.
- 3. Finantsinstrumentide ja laenukohustiste arvestuse kontrollimine.** Vandeaudiitor ei hinnanud piisavalt finantsinstrumentide väärtust, laenulepingute tingimuste täitmist ega nende mõju finantsaruannetes kajastatud summadele ja kohustiste liigitamisele.
- 4. Grupiauditi ja konsolideeritud finantsaruannete kontrollimine.** Vandeaudiitor ei tuvastanud piisavalt konsolideeritud aruandlusega seotud riske ega kavandanud või dokumenteerinud asjakohaseid kontrolliprotseduure. Puudusi esines ka kontserni arvestuspõhimõtete ühetaolise rakendamise kontrollimisel.

5. Varade väärtuse ja arvestuslike hinnangute kontrollimine. Vandeaudiitor ei kogunud piisavat ja asjakohast tõendusmaterjali varade väärtuse ning juhtkonna kasutatud arvestuslike hinnangute põhjendatuse kohta.

6. Oluliste tehingute, kohustiste ja avalikustamisnõuete käsitlemine. Vandeaudiitor ei hinnanud piisavalt oluliste lepingute ja tehingute tingimusi ega tuvastanud kõiki finantsaruannetes avalikustamist vajavaid asjaolusid.

7. Auditiprotseduuride dokumenteerimine ja arhiveerimine. Töövõtufailidest ei selgunud alati piisavalt tehtud protseduuride sisu, kogutud tõendusmaterjal ega tehtud järelduste põhjendatus. Esines ka puudusi töövõtufailide arhiveerimisel.

Loetletud puudused on üldistatud näited ega too eraldiseisvalt automaatselt kaasa „oranži“ kvaliteedikontrolli tulemust. Iga tähelepaneku olulisust hinnatakse konkreetse töövõtu asjaoludest lähtudes, arvestades puuduse iseloomu, ulatust ning võimalikku mõju järeldustele ja aruandele.

AJN peab oluliseks, et kvaliteedikontrollis tuvastatud puudused kõrvaldataks ning nende kordumist ennetataks. „Oranži“ või „punase“ kvaliteedikontrolli tulemuse korral peab audiitorettevõtja analüüsima puuduste põhjuseid ning esitama AJN-ile parandusmeetmed koos nende rakendamise ajakavaga. AJN hindab kavandatud meetmete asjakohasust ja tulemuslikkust ning vajaduse korral kontrollib nende rakendamist.

Oluliste või korduvate rikkumiste korral kaalub AJN seaduses sätestatud täiendavate järelevalvemeetmete kohaldamist, sealhulgas audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistamist või vandeaudiitori kutse äravõtmist. Iga sellise otsuse tegemisel hinnatakse eraldi selle õiguslikke aluseid, rikkumiste iseloomu ja raskust, võimalikku mõju audiitorteenuse kvaliteedile, varasemaid rikkumisi ning võetud parandusmeetmeid. Rakendatavad meetmed peavad olema põhjendatud ja proportsionaalsed.

Auditorteenuste turg ja kvaliteet segmentide lõikes

Lähtudes avalikust huvist on järelevalve jätkuva tähelepanu all audiitorettevõtjad, kellel on suurem turuosa.

Auditorteenuste käive oli 2025/2026 majandusaastal audiitorettevõtja kohta vahemikus 5 800 eurot kuni 13 162 641 eurot. Auditorteenuste kogukäive oli 69 577 479,58 eurot. Auditorteenuste käivet üle 0 euro oli 112 audiitorettevõtjal.

Auditorettevõtjad jaotatakse käibe alusel järgmiselt:

- järjekohal 1.–13. olevad audiitorettevõtjad, käibega üle 1 miljoni euro – suure tegevusmahuga praktiseerijad (edaspidi STP);
- järjekohal 14.–70. olevad audiitorettevõtjad, käibega 0,1–1 miljonit eurot – keskmise tegevusmahuga praktiseerijad (edaspidi KTP);
- alates 71. järjekohast olevad audiitorettevõtjad, käibega alla 0,1 miljoni euro – väikese tegevusmahuga praktiseerijad (edaspidi VTP).

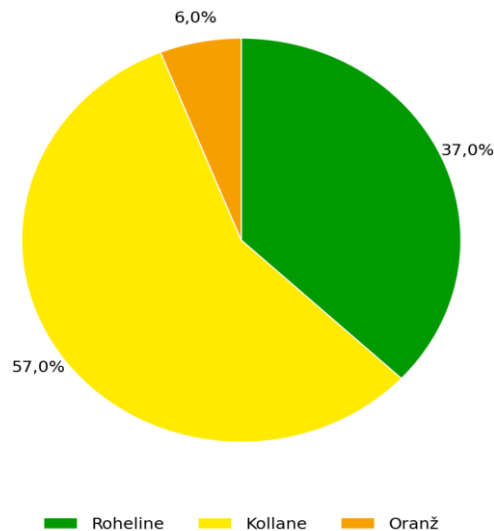
Suurima audiitorteenuste käibega 20 audiitorettevõtjat 2025/2026

Jrk nr	Audiitorettevõtja	Audiitorteenuste käive (EUR)
1	KPMG Baltics OÜ	13 162 641
2	Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers	12 926 649
3	Ernst & Young Baltic AS	7 114 775
4	Grant Thornton Baltic OÜ	5 998 668
5	Assertum Audit OÜ	1 581 565
6	BDO Eesti OÜ	1 543 412
7	Baker Tilly Baltics OÜ	1 444 984
8	OÜ Audiitorbüroo RKT	1 441 923
9	OÜ E-Audit	1 306 064
10	Audit Advisory OÜ	1 095 830
11	SIRIUS AUDIT OÜ	1 062 514
12	AVAC Audit OÜ	1 026 925
13	Lahendused Pluss KV OÜ	1 007 800
14	Crowe DNW OÜ	956 368
15	Rödl Audit OÜ	881 313
16	Audiitorteenuse OÜ	839 882
17	AUDEST AUDIITORTEENUSTE OSAÜHING	825 996
18	Audit & Consult OÜ	778 450
19	Audiitorbüroo Fides OÜ	763 621
20	I.S. AUDIITORTEENUSTE OSAÜHING	678 550

2025/2026 majandusaastal oli audiitorteenuste turg jätkuvalt tugevalt koondunud suuremate ettevõtjate kätte. KPMG Baltics OÜ käive moodustas kogu turu audiitorteenuste käibest 18,92% ja Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers 18,58%; kahe suurima ettevõtja käive moodustas kokku 37,50% turust. Nelja suurima audiitorettevõtja käive moodustas 56,34%, kümne suurima 68,44% ning tabelis toodud 20 suurima 81,12% kogu 69,58 miljoni euro suurusest audiitorteenuste käibest.

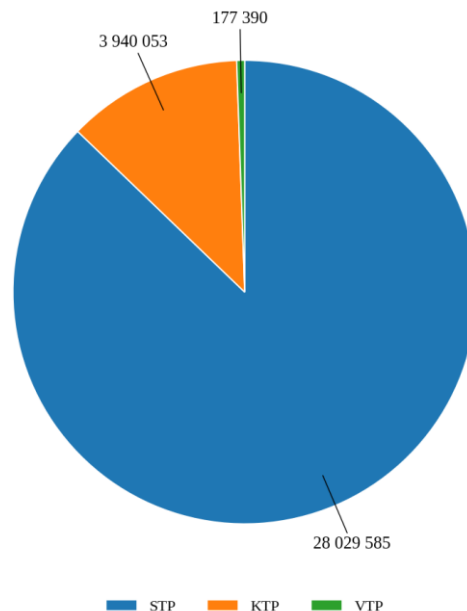
Järgmistel joonistel on esitatud 2025/2026 majandusaasta audiitorteenuste käive seoses 30.06.2026 seisuga avalikustatud korralise kvaliteedikontrolli tulemustega.

30.06.2026 seisuga avalikustatud kvaliteedikontrolli tulemustega hõlmatud audiitorteenuste käive tulemuse lõikes 2025/2026

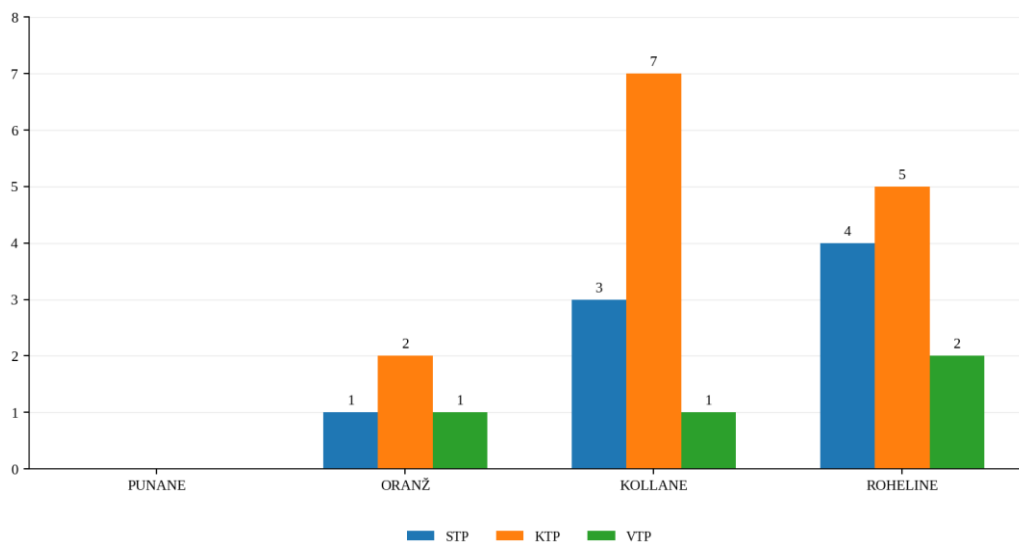
Esitatud osakaalud iseloomustavad üksnes 30.06.2026 seisuga avalikustatud kvaliteedikontrolli tulemustega hõlmatud audiitorteenõtjaid ja nende käivet. Nende põhjal ei saa teha üldistavaid järeldusi kõigi turuosaliste audiitorteenuste kvaliteedi kohta.

30.06.2026 seisuga avalikustatud kvaliteedikontrolli tulemustega hõlmatud audiitorteenuste käive segmentide kaupa

30.06.2026 seisuga avalikustatud kvaliteedikontrolli tulemustega hõlmatud audiitorteenuste käive oli 32 147 028,08 eurot ehk 46,20% kogu turu 69 577 479,58 euro suurusest käibest. Avalikustatud tulemustega hõlmatud käibest moodustas STP segment 87,19%, KTP 12,26% ja VTP 0,55%. Avalikustatud tulemused hõlmasid 8 STP ettevõtjat 13-st, 14 KTP ettevõtjat 57-st ja 4 VTP ettevõtjat 42-st. Kvaliteedikontrolli tulemuse järgi oli 94,23% avalikustatud tulemustega hõlmatud käibest seotud „roheline“ või „kollase“ tulemusega ning 5,77% „oranži“ tulemusega; „punase“ tulemusega ettevõtjaid 30.06.2026 seisuga ei olnud.

2025/2026 kvaliteedikontrolli tulemuste jagunemine vastavalt audiitorettevõtjate segmentidele

30.06.2026 seisuga avalikustatud kontrollitulemuste hulgas olid kõigis tegevusmahu segmentides ülekaalus „roheline“ ja „kollane“ hinnangud: sellise tulemuse sai 7 STP ettevõtjat 8-st (87,5%), 12 KTP ettevõtjat 14-st (85,7%) ja 3 VTP ettevõtjat 4-st (75,0%). „Oranži“ tulemuse sai üks STP, kaks KTP ja üks VTP ettevõtja; „punaseid“ tulemusi ei olnud üheski segmentis.

Kaebused, uurimismenetlused ja erakorraline kvaliteedikontroll

Järelevalvenõukogu võib Audiitorkogu, Audiitorkogu liikme või kolmanda riigi registreeritud vandeaudiitori tegevust iseseisvalt uurida, et selgitada, avastada, korrigeerida või vältida käesolevas seaduses sätestatud nõuetele mittevastavat tegevust. Uurimismenetluse ees võib seega hõlmata kogu Audiitorkogu või Audiitorkogu liikme tegevust, sealhulgas nii osutatavat audiitorteenust kui ka muud tegevust. Kvaliteedikontrolli käigus kontrollitakse osutatud audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Erakorralise kvaliteedikontrolli käigus kontrollitakse audiitorteenuse osutamist kas konkreetses kitsas valdkonnas, töövõtupõhiselt või tavapärase kvaliteedikontrolli ulatuses.

Kaebuse alusel alustatakse menetlust, kui AJN-il tekib kaebuses esitatud motiveeritud rikkumistunnuste põhjal kahtlus, et toime võib olla pandud rikkumine.

Aruandeperioodil erakorralisi kvaliteedikontrolle ei algatatud. Uurimismenetlusi algatati 3.

Distsiplinaarmenetlus

Distsiplinaarmenetluse alustamise aluseks on uurimise või kvaliteedikontrolli tulemused, Rahandusministeeriumi ettekirjutus või muu dokument või info, mis annab alust arvata, et Audiitorkogu liige on pannud toime distsiplinaarsüüteo. Distsiplinaarsüütegu on Audiitorkogu liikme kohustuse süüline täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine, samuti Audiitorkogu liikme tegevust reguleerivate õigusaktide või AJN-i otsuste täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine. AJN ei pea alustama distsiplinaarmenetlust juhul, kui võimalik distsiplinaarsüütegu on AJN-i veendumuse kohaselt vähetähtis. Samuti ei pea AJN alustama distsiplinaarmenetlust juhul, kui sama rikkumise põhjal algatatakse menetlus kutse äravõtmiseks või tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks.

2025/2026 majandusaastal alustas järelevalvenõukogu distsiplinaarmenetluse 5 audiitorettevõtja ja 7 vandeaudiitori suhtes. Audiitorettevõtjate suhtes alustati distsiplinaarmenetlust 4 juhul korralise kvaliteedikontrolli alusel ja 1 juhul uurimismenetluse alusel. Vandeaudiitorite suhtes alustati distsiplinaarmenetlust 5 juhul täiendusõppe kohustuse mittetäitmise alusel, 1 juhul nii tegevusaruande kui ka täiendusõppe kohustuse mittetäitmise alusel ning 1 juhul tegevusaruande esitamata jätmise alusel.

Distsiplinaarmenetluste endi tulemusel aruandeperioodil tegevuslubasid kehtetuks ei tunnistanud ega vandeaudiitori kutseid ära võetud.

Karistuse määramisel on järelevalvenõukogu karistust raskendava asjaoluna arvestanud muu hulgas korduvat rikkumist, mis on olnud selgeks signaaliks, et leebemad karistused ei ole täitnud eesmärki hoida ära edaspidiseid rikkumisi. Rahatrahvi suuruse määramisel on AJN muu hulgas arvestanud, et karistusel oleks mõju karistuse eesmärgi täitmisele ning et see ei sekkuks liigselt menetlusala isiku õigustesse. AJN on arvesse võtnud: 1) süüteo iseloomu ja raskust; 2) karistust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid; 3) audiitorettevõtja audiitorteenuste müügitulu ja osutatud audiitorteenuste arvu; 4) kindlustandva töövõtu keskmist kliendilepingu maksumust.

Korduvate rikkumiste korral hindab AJN muu hulgas varasemate järelevalvemeetmete mõju ja rikkumiste jätkumise põhjuseid. Kui rakendatud meetmed ei ole olnud tulemuslikud, kaalub AJN täiendavate meetmete vajadust, sealhulgas audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistamist või vandeaudiitori kutse äravõtmist. Selliste meetmete kohaldamine eeldab seaduses sätestatud aluste olemasolu ning rikkumise asjaolude ja meetme proportsionaalsuse hindamist.

Rikkumiste ja kutsealaste nõuete täitmata jätmise tagajärjed

Aruandeperioodil tunnistas AJN rikkumiste tõttu kehtetuks ühe audiitorettevõtja tegevusloa. Lisaks otsustas AJN 30.06.2026 võtta ühelt vandeaudiitorilt ära kutse täiendava kutseeksami mittesooritamise tõttu. Samal kuupäeval lõppes ka tema kui füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsenud audiitorettevõtja tegevusloa kehtivus.

Kohtuvaidlused

Järelevalvenõukogu oli 2025/2026 majandusaastal seotud kolme kohtuvaidlusega.

1. Krista Vainola ja KV Auditeerimine OÜ (Audiitorkontroll OÜ õigusjärglane) kaebus AJN-i 11.01.2022 otsuse nr 804 ja 06.04.2022 vaideotsuse tühistamiseks. Halduskohus jättis 03.02.2025 kaebuse rahuldamata ning Krista Vainola ja KV Auditeerimine OÜ esitasid otsuse peale apellatsioonikaebuse. Vaidlus on pooleli ringkonnakohtus.
2. Õnne Kurveti kaebus AJN-i 06.08.2025 otsuse nr 1153 tühistamiseks. Ringkonnakohtus rahuldab Õnne Kurveti määruskaebuse osas, milles see puudutas täiendavale kutseeksamile saatmist. Õnne Kurvet ei pea eksamit sooritama kuni kohtuvaidluse lõpuni. Vaidlus on pooleli Tallinna Halduskohtus.
3. Liili Kase kaebus AJN-i 06.08.2025 otsuse nr 1154 tühistamiseks. Halduskohus jättis rahuldamata Liili Kase esialgse õiguskaitse taotluse otsuse nr 1154 täitmise peatamiseks. Ringkonnakohtus rahuldab Liili Kase määruskaebuse osas, milles see puudutas täiendavale kutseeksamile saatmist. Liili Kase ei pea eksamit sooritama kuni kohtuvaidluse lõpuni. Vaidlus on pooleli Tallinna Halduskohtus.

Auditikomiteede tulemuslikkuse hindamiseks andmete kogumine

Audiitortegevuse seaduse 17.01.2025 jõustunud muudatus kohustab Audiitortegevuse järelevalve nõukogu hindama avaliku huvi üksuste auditikomiteede tulemuslikkust. Tulemuslikkuse hindamiseks on järelevalvenõukogu välja töötanud küsimustiku avaliku huvi üksuste auditikomiteedelt andmete kogumiseks. 2025/2026. majandusaastal toimus esimene andmekogumise etapp.

Küsimustiku täitsid 23 auditikomiteest 18; viis auditikomiteed ei esitanud nõutud küsimustikku.

- Kõigil vastanud auditikomiteedel oli vähemalt kaks liiget ja raamatupidamise või auditeerimise asjatundja. Kõik kinnitasid ka oma liikmeskonna valdkonnapädevust.
- Kaks auditikomiteed ei kohtunud aruandeaastal audiitoriga; kolm auditikomiteed ei käsitlenud auditeerimisväliseid teenuseid.
- Kõik vastanud auditikomiteed kinnitasid, et jälgivad audiitorühingu sõltumatust.